

**KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)**

**Bezpieczeństwo Zdrowotne, studia stacjonarne I stopnia, II rok,  
specj. EdBiWF**

Nazwa	Patologie społeczne
Nazwa w j. ang.	<i>Social Pathologies</i>

Kod		Punktacja ECTS*	3
-----	--	-----------------	---

Koordinator	Dr hab. Małgorzata Bereźnicka	Zespół dydaktyczny
-------------	-------------------------------	--------------------

Opis kursu (cele kształcenia)

- Zapoznanie studentów z podstawową terminologią z zakresu patologii społecznej.
- Przedstawienie studentom przyczyn i skutków zjawiska patologii społecznej.
- Omówienie wybranych form patologii społecznej.
- Ukazanie możliwości i sposobów przeciwdziałania patologiom społecznym.
- Zachęcenie studentów do samodzielnego pogłębiania zjawiska patologii społecznych

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowe wiadomości dotyczące miejsca człowieka w świecie, norm i postaw prospołecznych.
Umiejętności	Potrafi swobodnie wypowiadać się na tematy związane z miejscem człowieka w świecie, normami i postawami prospołecznymi.
Kursy	---

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	- Student wie na czym polega proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych, rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, w odniesieniu do tych aspektów potrafi omówić pojęcia takie, jak normy, patologie, dewiacje, zachowania prospołeczne i antyspołeczne, jak również umie scharakteryzować rodzaje socjalizacji, składające się na styl życia.	W02
	- Student zna zagrożenia dzieci i młodzieży, zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami.	W08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	- Student potrafi obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania.	U02
	- Student posługuje się terminologią używaną w naukach o bezpieczeństwie oraz poprawnie uzasadnia jej stosowanie. Interpretuje zjawiska z obszaru edukacji dla bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk patologicznych.	U29
	- Student projektuje i prowadzi badania w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa. Wykorzystuje wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie i pedagogiki w projektowaniu działań w obszarze edukacji i profilaktyki bezpieczeństwa w aspektach związanych z patologiami społecznymi (postawy prospołeczne i antyspołeczne).	U32

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Kompetencje społeczne	- Student szanuje i propaguje wiedzę naukową z zakresu pedagogiki, nauk o bezpieczeństwie oraz nauk pomocniczych i pokrewnych, a także wykorzystuje ją w praktyce. Dotyczy to przede wszystkim wiedzy dotyczącej socjalizacji, źródeł patologii, propagowania zdrowego stylu życia i zachęcania do postaw prospołecznych.	K13

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	15										

### Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady mają wprowadzić studentów w problematykę patologii społecznych oraz skłonić ich do refleksji. Podczas ćwiczeń studenci będą przedstawiać prezentacje dotyczące wybranych zagadnień i przygotowane po konsultacjach z prowadzącym. Cała grupa będzie brała czynny udział w zajęciach (praca nad tekstem, dyskusja, pytania i odpowiedzi, quizy, drobne zadania dotyczące tematu, projekty). Niekiedy studenci będą mieli możliwość obejrzenia reportaży poświęconych konkretnym patologiom społecznym, po których odbędzie się dyskusja.

### Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W02							X	X				X	
W08							X	X				X	
U02							X	X					
U29						X	X	X				X	
U32								X					
K13								X					

Kryteria oceny	Obecność – 5%, aktywność – 15%, prezentacja – 30%, egzamin – 50%.
----------------	---

Uwagi	-----
-------	-------

## Treści merytoryczne (wykaz tematów)

### Tematyka wykładów:

1. Wprowadzenie do przedmiotu. Definicja patologii społecznych, patologie społeczne a indywidualne. Podział zadań dydaktycznych oraz warunków zaliczenia przedmiotu (2 ha).
2. Omówienie teorii dewiacji, rodzaje dewiacji (pozytywna/negatywna, czysta/ukryta) (2 ha).
3. Relatywizm pojęcia patologii i norm. Wprowadzenie do trzech aspektów związanych z postrzeganiem tych zjawisk (2 ha).
4. Rozwinięcie poszczególnych aspektów: różnice kulturowe, przeszłość vs. teraźniejszość, stadium rozwoju człowieka (2 ha).
5. Przyczyny i źródła zachowań patologicznych. Antyspołeczne tendencje u dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Rola środowiska społecznego (2 ha).
6. Dysfunkcje w rodzinie. Sieroctwo społeczne (2 ha).
7. Sposoby przeciwdziałania patologiom społecznym. Projektowanie działań mających na celu profilaktykę poszczególnych patologii społecznych. Podsumowanie zajęć (3 ha).

### Tematyka ćwiczeń:

1. Alkoholizm jako jedna z najbardziej powszechnych patologii społecznych. Przyczyny, charakterystyka i skutki zjawiska (2 ha).
2. Narkomania – rozwój tej patologii w Polsce. Przyczyny, charakterystyka i skutki zjawiska (2 ha).
3. Dewiacje seksualne i nietypowe zachowania seksualne. Prostyucja i handel ludźmi. (2 ha).
4. Przemoc i agresja jako zjawisko patologiczne, przestępczość osób nieletnich. Zagrożenia internetowe (2 ha).
5. Wykluczenie społeczne. Syndrom 3 B – bieda, bezrobocie, bezdomność (2 ha).
6. Sekty. Przyczyny, charakterystyka i skutki zjawiska Samobójstwa. (2 ha).
7. Edukacja, wychowanie, media. Rola kampanii społecznych. Podsumowanie zajęć. (3 ha).

## Wykaz literatury podstawowej

1. *Patologie społeczne*, red. Mariusz Jędrzejko, Pułtusk 2006 (Seria „Człowiek i Zagrożenia”, Wyższa Szkoła Humanistyczna im. A. Gieysztor. Wyd. Ped.; z. 1);
2. Pospiszył Irena, *Patologie społeczne*, PWN, Warszawa 2009;
3. Pospiszył Kazimierz, *Przestępstwa seksualne*, PWN, Warszawa 2005;
4. *Problemy współczesnej patologii społecznej*, red. Bronisław Urban, Kraków 1998.

## Wykaz literatury uzupełniającej

1. *Agresja w szkole. Diagnoza i profilaktyka*, red. Libiszowska – Żółtkowska M., Ostrowska K., Warszawa 2008;
2. Becker Howard S., *Outsiderzy: studia z socjologii dewiacji*, Warszawa 2009;
3. Bielicki Eugeniusz, *Z problematyki resocjalizacyjnej: patologia społeczna, patologia indywidualna, etiologia kryminalna, kara*, Bydgoszcz 2005;
4. Clifford H. Edwards, *Dyscyplina i kierowanie klasą*, PWN, Warszawa 2006;

5. *Dewiacje wśród młodzieży: uwarunkowania i profilaktyka*, red. Bronisław Urban, Kraków 2001;
6. Dymek-Balcerek Krystyna, *Patologie zachowań społecznych - rzeczywistość przełomu wieków XX i XXI: narkomania - alkoholizm - samobójstwa - grupy subkulturowe – sekty*, Radom 2000;
7. Kluz Tadeusz, *Zachowania dewiacyjne młodzieży w percepcji rówieśników: studium psychologiczno-pedagogiczne*, Toruń 2005;
8. Kowalski Radosław, *Szalikowcy - potomkowie Hooligana: społeczno-kulturowe źródła agresji widowni sportowych*, Toruń 2000;
5. *Młodzież a współczesne dewiacje i patologie społeczne: diagnoza, profilaktyka, resocjalizacja*, red. Stanisław Kawula i Henryk Machel, Gdańsk, Toruń 1994;
6. *Młodzież o patologii społecznej i jej niektórych zjawiskach: (alkoholizm, narkomanii, prostytucji)*, red. Teresa Sołtysiak, Bydgoszcz 1993;
7. *Młodzież wobec współczesnych zagrożeń*, red. Franciszek Kozaczuk, Rzeszów 2003;
8. Nowak Anna, Wysocka Ewa, *Problemy i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie: elementy patologii społecznej i kryminologii*, Katowice 2001;
9. *Narkomania, spojrzenie wielowymiarowe*, red. Jędrzejko M., Warszawa 2009.
10. Pierzchała Kazimierz, Cekiera Czesław, *Człowiek a patologie społeczne*, Toruń 2009;
11. *Przemoc i agresja jako zjawiska społeczne*, red. Marzena Binczycka-Anholcer, Warszawa 2003;
12. *Rozpoznawanie zjawisk patologicznych i profilaktyka*, red. Zygmunt Płoszyński, Ewa Bilińska-Suchanek, Słupsk 2003;
13. *Wybrane zagadnienia patologii społecznej i resocjalizacji*, red. Andrzej Czerkawski i Anna Nowak, Katowice 2007;
14. *Zachowania dewiacyjne dziewcząt i kobiet*, red. I. Pospiszyl i R. Szczepanik, Łódź 2007;
15. *Zachowania dewiacyjne. Symptomy, uwarunkowania*, red. Irena Budrewicz, Bydgoszcz 2008;
16. *Zagrożenia w wychowaniu i socjalizacji młodzieży oraz możliwości ich przewycięzania*, red. Teresa Sołtysiak, Bydgoszcz 2005;
17. *Zjawiska patologiczne wśród młodzieży i możliwości przeciwdziałań*, red. Sołtysiak T. Kowalczyk – Jamnicka M., Bydgoszcz 2007.

#### Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3